پښتـو ژباړه: رحمت آریا ۲۰ / ۰۸ / ۲۰۲۴

د پادشاه میلیندا
پوښتـنـې
۵۲ برخه

__دیارلسم:__ اوس نو د همدې خبرې لپاره یو بل دلیل واورئ. اې پاچا داسې وانګېرئ چې یو سړی ډهل وډنګوي او د ډهل غږ جوړ کړي او بیا دډهل غږ مړ شي. نو آیا د ډهل دا مړ شوی غږ به بیا راژوندی شي؟

'څرګنده ده چې نـه صاحبه. دا غږ نور په خپله مخه لاړ. دا غږ دا فکر او نظر نـــهٔ لري چې دی به د بل غږ د رامنځته کولو جوګه وي. د ډهل غږ رامنځته شو او بیا مړ شو، د غږ په رامنځته کېدلو او مړهٔ کېدلو سره بشپړه انقطاع رامنځته او جوړ شوی غږ نور لاړ. خو صاحبه! ډهل د غږ جوړولو وسیله ده. هر څوک کولی شي د اړتیا پرمهال په خپل ځان کې د نغښتې توان او ځواک له مخې ډهل وډمبوي او ړ‌غ رامنځته کړي.'

' لویه پاچا! هغه مبارک هم همداسې دی- په دې استثناء چې هغهٔ په خپلو دکتورینو، اخلاقیاتو او د خپلو سپېڅلو آثارو د ګوهر په خزانې کې ښوونکې او لارښوونه له ځانـه پرېښودلې ده چې قدر او ارزښت ئــې له نــېکی، تفکر، حکمت او خلاصون څخه مشتق شوی دی، داسې بصیرت چې د خلاصون له علم څخه ورکړل شوی دی- هغه مړ شوی دی، په داسې ډول مړ شوی چې هېڅ ریښه ئـې نـهٔ ده پاتې. خو که هغه مبارک مړ شوی مګر د درې واړو «ګوهرونو- ژ» د تر لاسه کولو شونتیا له منځه نـهٔ ده تللې. که څوک په غم کړېدلی وي او د درې واړو «ګوهرونو- ژ» د تر لاسه کولو هیله ولري نو بیا هم کولی شي د هغهٔ «تتهاګته - ژ» د سپېڅلو آثارو د ګوهر د خزانې، د هغهٔ د دکتورینو او اخلاقي ښوونو په وسیلې ئـې تر لاسه کړي. له همدې کبله ده لویه پاچا هغه افعال چې دوی ئـې تتهاګته ته تر سره کوي سره له دې چې تتهاګته مړ شوی او دوی نـهٔ مني، بیا هم ارزښت لري او خپله میوه ترلاسه کوي. او لویه پاچا، هغهٔ مبارک د راتلونکې لپاره د شونتیا وړاند وبینه کړې ده، او په دې هکله ئـې خبرې کړې او ویلي ئـې دي او خبر ئـې ورکړی چې : " آنندا! ښایي ستاسو په منځ کې دا لارښوونې طلیعه ووهي: [۹۹] ' د ولي الأمر خبرې پای ته ورسېدې. تاسو نور لارښود نـهٔ لرئ!.' خو آنندا دا هغه څه نـهٔ دي چې تاسو ئـې په پام کې ونیسئ. هغه حقیقت چې ما تاسو ته تدریس کړی، هغه قوانین مې چې ددین لپاره رامنځته کړي، دا تول به زما له مړینې ورسته ستاسو مُدَرِس وي.[1]" په دې توګه، ددښمنانو دا خبره غلطه ده چې وایي - له دې چې تتهاګته مړ شوی او برسېره پر دې یو هــېــرې چې نور نـــهٔ ستــه، نو چې نــــهٔ سته نو هره

[1]- Book of the Great Decease, VI, 1, translated in 'Buddhist Suttas,' p. 112.

کړنـه د هغه لپاره تشه او بې گټې ده. دا واقعيت نـــۀ لري، له حقايقو سره سمون نـۀ خوري، دا غلطه او د بې لارېتوب يا انحراف نښه ده. دا د کړاو سبب دی، کړاو ئـې ميوه ده او پايله ئـې په عذاب النار اوړي.'

څوارلسم: اوس نو د همدې خبره لپاره بل دليل واورئ. آيا دا دوني پراخه ځمکه به په دې راضي شي چې که پر مخ ئـې د تخمونو د ډولونو ټول ډولونــه وکرل شي؟

څرگنده ده چې نـه صاحبه '

خو دا ځنگه کېدی شي چې دا تخمونـه دې د ځمکې له رضائيته پرته د ځمکې پر مخ وکرل شي، او بيا هم دا تخمونـه د ځمکې پر مخ وده کوي، خپلې ريښې ټينگې ځغلوي، ونې جوړېږي، د ونې سترې ستې يا ډډې جوړوي، د ونې شيره او څانگې جوړوي، غوټۍ کوي او ميوه جوړوي؟'

'صاحبه! سره له دې چې ځمکه خپل رضائيت نـۀ ورکوي بيا هم همدغو تخمونو ته د غوړېدلو د يوۀ ځای په توگې ددوی د ودې د يوې وسيلې په بڼې چلند کوي.' په همدغـۀ ځای کې کرل کـــېږي او د همدې وسيلې له لارې وده کوي، سترې سترې ونې له سترو سترو څانگو، گلونو، غوټيو او ميوو سره شنې کـــېږي.

' چې داسې ده نو لويه پاچا، دښمنان په خپلو خبرو او باور کې له منځه تللي، غلط ثابت شوي او په شا تمبول شوي چې وايي :" هره کړنـــه هغۀ ته چې دی ئـې مني، تشه او بې گټې نـــۀ ده." اې پاچا! تتهاگته، ستربودا او ارهټ کټ مټ د ځمکې
په شان دی. هېـڅ شی نـۀ مني. هماغسې چې وده د تخم له لارې تر لاسه کېږي ارباب الانواع او انسانان هم د تخمونو په شان دي چې د تتهاگته د حکمت او د هغۀ د خزانو د گوهرونو له مخې وده مومي- که څه هم هغه مړ شوی دی او رضائيت به ونـۀ لري- خو دی لکه د ونې په شان دی چې د لياقتونو جرړې ئـې په ځمکې کې ډېرې ټينگې او ډوبې ننوتلي او دا ونه د خپل تفکر د څانگو، د ربښتونو دکتورينو د شيرې او د تقوی د څانگو له لارې هوسا سيوری جوړوي، او د خلاصون گلان رغوي، او د «سماويتوب[2]» ميوه رامنځته کوي. [۱۰۰]" له همدې کبله ده لويه پاچا هغه افعال چې دوی تتهاگته ته کوي سره له دې چې تتهاگته مړ شوی او دی ئـې نـۀ مني، بيا هم ارزښت لري او خپله ميوه تر لاسه کوي"

پينځلسم: اوس د همدې خبرې لپاره بل دليل واورئ. آيا اوښان، وحشي غواوې،خرۀ، وزې، گاومېښې يا انسانان به دا ومني چې ددوی ځان کې دننـه دې چينجيان زېږون ومومي؟

څرگنده ده چې نـه صاحبه

[2] - Samawaship

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

'بنه نو چې داسې ده نو څنګه کېدی شي چې ددوی له رضائیته پرته دې چنجیان رامنځته شي، او په دوني چټکۍ وده وکړي چې زامن او ان لمسیان ئې بیا زېږون مومي؟'

'صاحبه! د هغوی د شریرې کرما په مرستې'

همداسې ده لویه پاچا، دا د تتهاګته د آثارو ځواک او د هغـهٔ حکمت دی، که څه هم هغه مړ شوی او هېـڅ شی نـــهٔ مني، خو که هره کړنــه هغـهٔ ته تر سره شي ارزښتمنه ده او میوه ورکوي.

شپاړلسم : اوس د همدې خبرې لپاره بل دلیل واورئ. اې پاچا! آیا انسانان به ومني چې ددوی په ځان کې دې اتــهٔ نوي ډوله ناروغۍ پنځون وموميي؟

ځرګنده ده چې نــه صاحبه.

چې داسې ده نو د انسان په ځان کې ناروغي له کومه کېـږي؟

په تېـرو زېږونونو کې د ناوړو او شریرو کړووړو له کبله

خو لویه پاچا، که په تــېــر زېــږون کې شریر اعمال تر سره شوي وي او د خپلو کړو وړو له کبله په اوسمهال کې او دلته وکړول شي نو دواړه شریر او ښــــهٔ اعمال چې دلته تر سره کـــېـږي، خپل دروندوالی «سزا- ژ» او خپله میوه لري. له دې کبله لویه پاچا هغه افعال چې تتهاګته ته ترسره کېږي سره له دې چې هغه مړ شوی او دی ئـې نـهٔ مني، بیا هم ارزښت لري او هر څوک خپله میوه ترلاسه کوي

اوولسم : اوس د همدې خبرې لپاره بل دلیل واورئ. تاسو د هغـهٔ سرې د خور نوم اورېـدلی چې ننداکه نومېـدله او پر شیخ سري پوته[3] باندې ئـې لاس پورته کړی وو خو ځمکې ژوندی تـېـره کړه؟

هو صاحبه عوام خلک په دې هکله خبرې کوي

اوس پوښتنــه دا ده چې سري پوته په دې خبرې رضائیت درلود؟

[۱۰۱] 'صاحبه که د انسانانو او ارباب الانواعو نړی له منځه تللي وای، که لمر او سپوږمۍ پر ځمکې راپریوتلي وای، که د غرونو پاچا (سینرو[4]) له منځه تللی وای، بیا به هم شیخ سري پوته هېـڅکله په دې راضي نـــهٔ وای چې نورو

---

[3] - Sariputta the Elder

[4] - Sineru : په پالي کې سینرو او په سانسکریت کې سومرو Sumeru ویل شوی چې د بودایي کازمولوژۍ په نړۍ کې د هماغې نړۍ د منځنیو برخو د غرونو نوم دی. دا غرونه په سانسکریت کې میرو Meru او په پالي کې نیرو Neru یاد شوي او د سو Su مختاړی د پرتم او عظمت په معنی پرې ورزیات شوی دی. یعنی د میرو یا نیرو پرتمین غرونه. د کوزمو لوژۍ پر بنسټ دا غرونه اتلس زره یوجانا لوړ دی.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

موجوداتو ته دي تاوان ورسېږي. ولې نه؟ دا ځکه چې ددۀ په زړۀ کې هر هغه حالت چې ددۀ د قهر او خښم او يا ځور سبب ګرځېد په دۀ کې له منځه تللی وو او جرړه ئې له زړه ايستل شوې وه. او له دې چې ټول حالات ددۀ له زړۀ څخه ايستل شوي ول نو صاحبه نۀ شي کېدی چې سري پوه ان پر هغو کسانو نۀ وي خښمېدلی چې له ژوندانۀ ددۀ د بې برخي کولو تکل ئې کړی وو.'

اې پاچا! خو اوس پوښتنه دا ده چې که سري پوه د ننداکه ژوندی تېرولو ته رضائيت نۀ درلود نو ولې ننداکه ځمکې ژوندی تېر کړ؟

د خپلو شريرو کړنو د ځواک له کبله

لويه پاچا! چې داسې ده نو هره کړنه چې هغه ته وشوه او سره له دې چې دۀ ورسره رضائيت نۀ درلود مګر بيا هم هماغې کړنې خپل ځواک او ميوه درلودله. که داسې وي چې يوه شريره کړنه دې خپل ځواک او ميوه ولري نو تاسو د نېکو چارو د ځواک او ميوې په پياوړتيا او ځومره والي څه ګومان کوئ؟ له دې کبله ده ګرانه پاچا هغه افعال چې تتهاګته ته ترسره کېږي سره له دې چې هغه مړ شوی او دی ئې نۀ مني بيا هم ارزښت لري او هر څوک خپله ميوه ترلاسه کوي.

اتلسم : ګرانه پاچا! تاسو پوهېږئ چې څوني انسانان په دې ژوندانۀ کې د ځمکې له پلوه ژوندي تېر شوي دي؟

آيا داسې څه مو اورېدلي دي؟

هو صاحبه، دا مې ډېر اورېدلي دي

راته وواياست

برهمنۍ ميرمن کينکه[5]، ساکې سوپه بودها[6]، شيخ ديوه دتا[7] او سړي خور ننداکه[8] او برهمن نندا[9] - دا هغه پينځۀ تنۀ دي چې ځمکې ژوندي تېر کړي دي.

يوجانا، يو سانسکريت وييکی دی چې د واټن ټاکلو لپاره کارول کېږي او هر يو يوجانا زموږ له عصري واټن شمېرې سره له اتو تر ديارلسو کيلومترو پورې راځي. – ژباړونکی

[5] -'Kińka the Brahmin woman

[6] - Suppabuddha the Sâkyan

[7] - Devadatta the Elder

[8] - Nandaka the ogre

[9] - Nanda the Brahman

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

ای پاچا! او خوک په غلطۍ د څمکي له ستوني تېر شوي دي؟

هغه مبارک او د هغۀ مریدان

چي داسي ده نو هغۀ مبارک او مریدانو ئـي په دي رضائیت درلود چي د څمکي له ستوني تېر شي؟

څرګنده ده چي نـه صاحبه

ای پاچا دلته ده : هغه افعال چي تتهاګته ته ترسره کـېږي سره له دي چي هغه مړ شوی او دی ئـي نـۀ مني، بیا هم ارزښت لري او هر خوک خپله میوه ترلاسه کوي.

ښاغلی ناګه سینا! دا هغه ژوري پوښتني وې چي ما درلودلي او تاسو په خپلو خواېونو زما ذهن روښانـه کړ. تاسو ډېـــر محرم شیان ماته په ساده ټکیو[۱۰۲] روښانـه کړل، تا غوټي راته خلاصي کړلي، تاسو په ګڼ ځنګلـۀ کي څمکه راته پراخه کړه، دښمنان ړنګ شول، غلط عقاید غلط ثابت شول، ای ددین تر ټولو لوړه او ښاغلیه شیخه کله چي ددین ډلپال کسان تاسو ګوري په تیارو کي پټــېږي.

په دي ځای د نـۀ رضائیت په هکله پوښتني پای ته رسـېږي

نور بیا

د بودا علم لانـــهائـــي...

یادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د ښاغلی رحمت آریا د آرشیف: لینک

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکي په ځیر و لولـئ